

КНІГА НОША

№ 3

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: ГА"САЮЗ БЕЛАРУСКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ", МГА"ЗБС"БАЦЬКАЎШЧЫНА"

■ АЎТОГРАФ

Віктар КАЗЬКО: «Адчуваю віну перад сваімі героямі»

— Шаноўны Віктар Апанасавіч, з юбілем Вас! За гады творчай працы Вы стварылі дзесяткі кніг і запамінальных вобразаў. Якая кніга для Вас самая важкая і любімая? Хто з герояў самы блізкі Вам?

— Я з вялікай насцярогай стаўлюся да сваіх герояў, бо яны мне здаюцца зусім не маймі героямі... Яны цалкам адасабленыя ад мяне, і я іх больш баюся, чымсьці люблю. Баюся ўмішальництва ў іх жыццё, фамільярнасці, бо яны нічога не здолъныя мне адказаць, а могуць недзе ціхенька, пэўна, адломіцца. Я адчуваю і віну перад сваімі героямі, за тое, што мо недзе схіблі, недараю і такімі пусці ў свет...

І ўсё ж пры ўсім гэтым мне найбольш блізкі Колька Лецечка з аповесці «Суд у Слабадзе». Бо гэта ў жыцці мой дзядомаўскі сябра Васіль Дзяялаў. Хлопчык аднаго са мной лёсу, адных радасцяў і хваробай. Гэта недзе кроху і я сам, толькі ўжо больш познай пары. Колька Лецечка для мяне больш рэальны — жывы чалавек, хая сёння ўжо і нябожчык. З ім я магу і паспрачацца, і пагаварыць, і чарку ўзяць...

— Ці ёсць у Вас час, каб самому сачыць за цяперашнім літаратурным працэсам? Што Вы чытаеце і на што парайлі б зварнуць увагу нашым чытачам?

— Час ёсць, ды, здаецца, працэсу не надата. Быў сацрэалізм, пра які нікто не ведаў, што гэта такое, як нікто не ведае сёння, які ж літаратурны працэс набег ці набягае. Чытаю перыёдыку, дзе выступаюць маладыя літаратурныя крытыкі. Дзяўлюся, да чаго ж дасведчаныя, адукаваныя і беззапеляцыйна смелыя. Чытаю, можна сказаць, вывучаю «Дзеяслой». Шмат сапраўднага. А так больш перад вачыма макулатура. Пазбаўлены ў свой час прыстойных дэтэктываў, фантастыкі, навёрстваю. Прынамсі, дрэнъ дык дрэнъ. Без падробкі і прэтэнзій розных Казлью, Акуніных, Муракамаў на сапраўдную літаратуру і высокое мастацтва. Гэтыя аўтары,

Віктар

пэўна, наносяць самую вялікую шкоду літаратуре, чытачам, выхаванню іх густу.

Аддаю перавагу і адпачываю душой, калі трапляюць у руکі сапраўдныя мемуары, без ухвалення сябе, аўтара, без запішнай злосці і выкрыцця эпохі. Але такое — рэдкасць. Даводзіцца вылушчваць праіду і з самых праідузвых мемуараў. Вялікае, самае моцнае уражанне апошняга часу — ад твораў геніяльнага рускага філосафа Фёдарава. Яго філософія, на маю думку, — гэта тое, што найбольш патрэбна сёння нашаму часу і чалавеку. І ўвогуле, нам патрэбна вяртанне да мінушчыны, бо менавіта там, на маю думку, будучыня нашай літаратуры. Вяртанне да твораў Геніюш, Мрыя, Акулы, Сяднёва... Но іх выданні з'явіліся на хвалі моды, гульні ў адраджэнне. З'явіліся і зніклі. А цяпер самы час асэнсаванне іх творчасць, прачытаць зыходзячы з раздуму і сучаснасці.

— Больш за дзесяць гадоў у Вас не выходзілі кнігі ў Беларусі. А у мінульым годзе выйшли адразу тры: «Бунт незапатрабаванага праху» ў «Кнігарні «Нашай Нівы», «Дзікае паляванне ліхалецця» ў «Кнігарні

пісьменніка» і «Суд у Слабадзе» ў «Мастацкай літаратуры». Як пісалася ў тых гады, калі не выходзілі кнігі, і як пішацца цяпер? Над чым Вы працуеце, чым парадуеце нас у найбліжэйшай будучыні?

— Пісалася, як і заўсёды. Я наогул не спяшаўся друкавацца. У самым пачатку шмат пісаў у стол. Верыў, прыйдзе мой час. Правуся. Так і адбылося.

Пісаў увесь час, як і ўсё, што рабіў, запоем. Каб не страціц запалу, настрою. І было дзе друкаваць — часопіс «Дзеяслой». Пісалася больш публіцыстыка, таму што ішло асэнсаванне тых вялікіх зменаў, што адбыліся апошнім часам.

Як пішацца цяпер? Цяжка. Увогуле гэта цяжкая і няўдзячнай справа. Часам шкадую, што жыццё падсоўвала мне зусім іншыя прафесіі і спецыяльнасці, а я не паддаўся: менш бы балела галава. І заўсёды ведаў бы, чаму яна баліць. А так...

Распачаты ў мяне цыкл аповедаў аб прыродзе, наших рэках, азёрах, рыбалцы. Тое-сёе ёсць, напісана. Як Піліп з канапель, нечакана аднекулу вынырнуў хлопчык Моця і прымусіў гаварыць і пісаць пра сябе. Мадзе, пішу. Два апавяданні ўжо надрукаваныя — у «Звяздзе» і ў «Народнай волі».

Гэта з таго, што ўжо ёсць, распачата. А пра тое, што ў галаве, у задумцы, у планах — маўчу. Бо, як кажуць, хочаш насмяшыць Бога — расскажи яму пра свае планы.

Даведка «Кніганошы»:

Віктар Казько — празаік, публіцыст, кінасцэнарыст. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1982 г.). Аўтар кніг прозы «Добры дзень і бывай», «Суд у Слабадзе», «Высакосны год», «Цвіце на Палессі груша», «Выратуі і памілуй нас, Чорны бусел», «Неруш», «Бунт незапатрабаванага праху», «Дзікае паляванне ліхалецця» і інш. Нарадзіўся ў 1940 годзе ў г. Калінкавічы на Гомельшчыне. Жыве ў Мінску.

■ МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА

Бураўкін Генадзь. Выбраныя творы. Уклад., камент. Г. Бураўкіна; прадм. У. Някляева. – Мінск: Кнігазбор, 2009. – 536 с.: [8] с. іл. – («Беларускі кнігазбор»: Серыя 1. Мастацкая літаратура).

У книгу выбраных твораў лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі імя Янкі Купалы Генадзя Бураўкіна (нар. 1936) увайшлі яго найлепшыя вершы, паэмы і песні, а таксама эсэ і публіцыстычныя выступленні 1955 – 2000 гадоў. Сорак дзесятагоддзя.

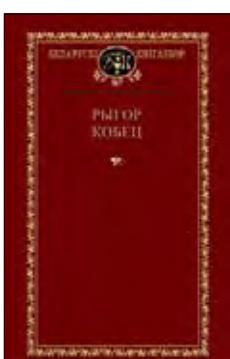
том кніжнага праекта «Беларускі кнігазбор».

Гарэцкі Максім. Выбраныя творы. Уклад. Р. Гарэцкага і Т. Голуб; прадм. і камент. Т. Голуб. – Мінск: Кнігазбор, 2009. – 640 с.: [8] с. іл. – («Беларускі кнігазбор»: Серыя 1. Мастацкая літаратура).

Кнігу класіка беларускай літаратуры Максіма Гарэцкага (1893 – 1938) склалі найлепшыя ягоныя апавяданні, аповесці, драматычныя, дакументальна-мастацкія і публіцыстычныя творы. Асобныя з іх друкуюцца ўпершыню. Гэта – юбілейны, пяцідзесятагоддзя.

том вялікага кніжнага праекта «Беларускі кнігазбор».

Кобец Рыгор. Выбраныя творы. Уклад., прадм., камент. А. Кобец-Філімонавай. – Мінск: Кнігазбор, 2009. – 592 с.: [8] с. іл. – («Беларускі кнігазбор»: Серыя 1. Мастацкая літаратура).

Рыгор Кобец (1900 – 1990) – таленавіты беларускі драматург, першы прафесійны кінасцэнарыст Беларусі, адзін з заснавальнікаў беларускага тэатра і кіно. У 1935 г. атрымаў званне заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі за вялікі ўнёсак у становленне і развіццё

беларускай кінематографіі. Удзельнічая ў Першай сусветнай і Грамадзянскай войнах, прайшоў праз пекла ГУЛАГа.

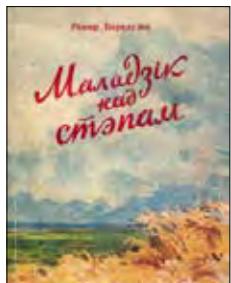
У книгу увайшлі кінасцэнарыі Р. Кобеца, якія ў Беларусі ніколі не друкаваліся, хоць і леглі ў аснову знакамітых фільмаў («Двойчы народжаны», «Шукальнікі шчасця» і інш.), а таксама лісты з высылкі, артыкулы, успаміны, ліставанне з роднымі, сябрамі, успаміны сучаснікаў. Пяцьдзесят першы том кніжнага праекта «Беларускі кнігазбор».

Някляеў Уладзімір. Выбраныя творы. Уклад., камент. В. Болдыравай; прадм. Р. Барадуліна. – Мінск: Кнігазбор, 2009. – 576 с.: [8] с. іл. – («Беларускі кнігазбор»: Серыя 1. Мастацкая літаратура).

Аднatomік выдатнага беларускага паэта і празаіка, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі Уладзіміра Някляева (1946) склалі найлепшыя вершы, паэмы, песні, апавяданні, аповесці, эсэ і дзён-

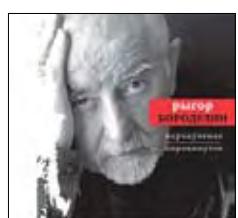
нікавыя запісы 1969 – 2009 гадоў. Пяцьдзесят другі том кніжнага праекта «Беларускі кнігазбор».

Барадулін Рыгор. Маладзік над стэпам. Вершы. Эпрывінтнае выданне, падрыхтаванае паводле экземпляра Барадуліна. – Мінск: Дзяржаўнае выдавецтва БССР, 1959. Мінск: Медысонт, 2010. – 110 с.: іл., у супервокладцы.

«Маладзік над стэпам» – першая кніга Рыгора Барадуліна. У 1959 годзе, калі яна выйшла, аўтару было ўсяго 24 гады, ён якраз скончыў філфак БДУ. Цяперашнє пе-равыданне – праз паўстагоддзя.

Эпрывінтнае выданне, прымеркаванае да 75-годдзя паэта, утрымлівае два аўтографы аўтара.

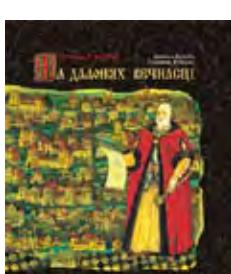
Барадулін Рыгор. Перакулене / Бородулин Рыгор. Опрокінutoе. На белорус. и рус. яз. – Москва.: Время, 2010. – 512 с. – (Поэтическая библиотека).

«Рыгор Барадулін – найбуйнейшы беларускі паэт XX стагоддзя. Адзін з першых паэтаў Еўропы. Таму і быў ён вылучаны польскім і расійскім ПЭН-цэнтрамі, украінскім і беларускім Саюзамі пісьменнікаў (то бок славянскімі літаратарамі, якія могуць ацаніць паэзію Барадуліна ў арыгінале) кандыдатам на атрыманне Нобелеўскай прэміі» (Уладзімір Някляев). У кнізе «Перакулене / Опрокінutoе» вершы Рыгора Барадуліна друкуюцца паралельна — у беларускіх арыгіналах і ў найлепшых перакладах на рускую мову.

Рублеўскі Сяргей. ‘Ў, тое, што мы скарацілі.: апавяданні, эсэ. – Мінск: Медысонт, 2009. – 216 с.

У гэтай кнізе, як і ў ранейшых, аўтар добра пазнавальны ў сваёй пачуццёвай узрушанасці, у вясёлай іроніі ды філасофскай разважлівасці. Пераканаўчая стылёвая аснова твораў спрыяе лёгкаму быццю чытача ў беларускім вербалінным свеце.

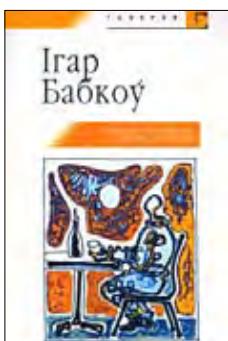

Бутэвіч Анатоль, Ягоўдзік Уладзімір. На далонях вечнасці. – Мінск: Кавалер, 2010. – 146 с.: іл. – (Сем цудаў Беларусі).

Кнігу «На далонях вечнасці» склалі творы, якія увайшлі ў серию «Сем цудаў Беларусі». Яны прысвечаныя нашай роднай старонцы, нашай мілай зямельцы, нашаму непаўторнаму краю, што завецца Беларуссю.

Яна расказвае пра найбольш памятныя і значныя падзеі, з'явы, помнікі прыроды, культуры і гісторыі, пра выбітных асабаў, якімі адметная сярод іншых наша Беларусь. Па іх пазнаюць і прызнаюць нас, беларусаў, па іх адрозніваюць нашу зямлю ад іншых. Даунія падзеі і герой нібыта клічуць нас зазірнуць за намітку гісторыі, за яе небакрай, каб даведацца: а што ж было там

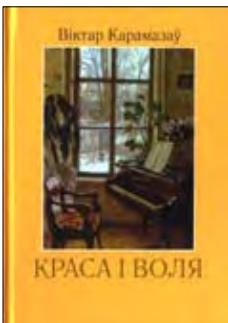
і тады, дзе і калі не было нас, сённяшніх, як і дзеля чаго жылі нашы далёкія продкі, што рабілі, чым займаліся, што пакінулі пасля сябе.

Бабкоў Igar. Засынаць, прачынацца, слухаць галасы рыб. Вершы. Мінск: Логвінаў, 2009. – 116 с.

Калі б Нэа, нязломнаму змагару з рэчаіснасцю і непахіснаму верніку рэлігіі Неіснавання Куліяў, собіла пісаць вершы, дык яны без сумневу нагадвалі б апошні зборнік Iгара Бабкова. Калі ўсё (пр)агрэсіўнае чалавецтва, уключаючы літаратурныя коль, аддае перавагу жыццю ў крыху абнезвы-

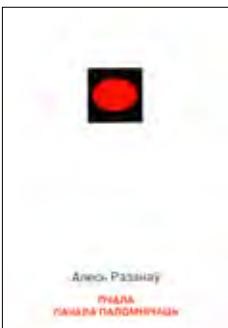
чаенай медыямі звычайнай Матрыцы, Igar Бабкоў пагружанаца ў сутонлівую філасофію Знікомага, бачыць (бачыць!?) свет як глабальнае сненне і спяшаеца засведчыць сваё шчасце не быць. Туды, дзе цынамонавай рэчкі Усходу точачца на панурыя багны Альбарутэні. Калі б Адаму Міцкевічу собіла быць графам Монтэ-Крыста...

Карамазаў Віктар. Краса і воля: аповесць, эсэ, альбом. – Мінск: Медиап, 2008. – 112 с.: іл.

Кніга пра знакамітага беларускага мастака Станіслава Жукоўскага ўвабрала аповесць «Мой брат духоўны» і эсэ «Краса і воля». Гэта сплоўная карціна-дыпціх пра творцу, напісаная творча. Стылёвая адметнасць эсэістычна-біяграфічнай прозы В. Карамазава – у далікатным

пранікненні ў душэўныя таямніцы героя, нацыянальна-этнографічна глыбіня эпічнага далягляду, а таксама шматколернасць, гарманічнасць слоўнага вязьма, ідэйна-пачуццёвая, узнёслая і трагічная контрастнасць... Сонечны мастак С. Жукоўскі ў родным доме ў мäёнтку Старая Воля пад Пружанамі – і ў фашысцкім канцлагеры ў Польшчы, дзе і пахаваны ў агульнай магіле. І жыве: і ў сваіх карцінах, і ў напісаных пра яго радках.

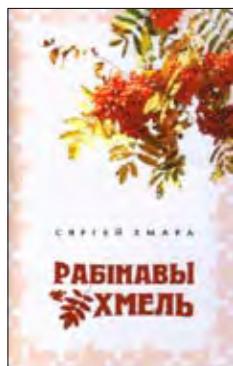

Разанаў Але́сь. Пчала пачала паломнічаць: вершаказы. – Мінск: Логвінаў, 2009. – 132 с.

Створаныя па-беларуску вершаказы Алеся Разанава на іншую мову нельга перакласці, можна толькі перастварыць. Альбо перахапіць ідэю і напісаць нешта сваё. Назва кожнага вершаказу і ёсць тая аснова, з якой нараджаецца твор: «Гліна», «Дождь», «Дуб», «Брук»... альбо «Крыга»: «Адкрышаная ад

крышталю цэласнасці, карагодзячы, а то і ведучы вайну (Krieg) з іншымі «крыхамі», крыга кіруеца туды, дзе стаіць горад Рыга, дзе ўющца харугвы, і дзе рыгво ракі ўстракае ў мора...» і г. д. Вершаказы трэба чытаць усlyх, прамаўляючы, смакуючы кожнае слова так, як гэта робіць сам Алеся Сцяпанавіч...

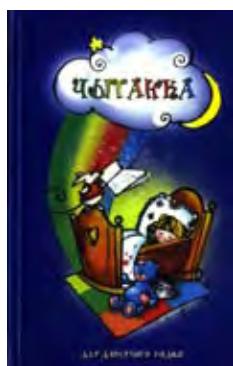
Хара́ Сяргей. Рабінавы хмель: выбраныя творы. Уклад., камент. С. Чыгрына – Мінск: Кнігазбор: – 2009 – 212 с.

Упершыню ў Беларусі выйшла кніга выбраных твораў беларускага паэта, публіцыста, выдаўца і палітыка Сяргея Хары (1905 – 1992), які быў вымушаны з 1944 года жыць у эміграцыі.

Выбранае адкрывае чытчу амаль невядому «атлантыду» хмараўскіх вершаў 1930 – 1980-х гадоў, празайчыя абрэзкі, нарсы з беларускай міфалогіі «Аб багох крываціх сказы», згадкі-ўспаміны С. Хары пра Антона Луцкевіча, Ігната Дварчаніна, Піліпа Пестрака,

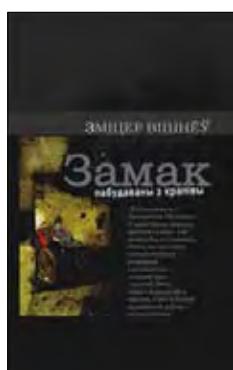
Янку Станкевіча і іншых дзеячаў беларушчыны, «Кароткія даныя аб сабе» і ягоныя лісты з далёкага Таронта.

Чытанка для дзіцячага садка / уклад. В. Вячорка, П. Садоўскі. – Мінск: Медысонт, 2008. – 372 с.: іл.

Амаль праз два дзесяцігоддзі чытанка з'явілася ў другі раз (першым разам у 1990 г. яе наклад быў 70 000 асобнікаў). Шмат чаго змянілася з тых часоў, але не дзеці, не важнасць роднага слова ў іх выхаванні. І народныя тэксты, казкі, загадкі, і вершы, апавяданні беларускіх ды замежных аўтараў мусіць

разбудзіць у дзецях не толькі творства, але і павагу да свайго. І не толькі мовы і гісторыі, але і нацыянальных сімвалуў і святыняў. Натуральная, калі бацькі ім падораць гэтую чытанку.

Вішнёў Зміцер. Замак пабудаваны з крапіві: раман. – Мінск: Галіяфы, 2010. – 298 с. – (Другі фронт мастацтваў).

Адбываецца персаніфікацыя лірычнага героя ў аўтара і наадварт. Здзек з чытчу, але і здзек з пісьменніка. Руйнаванне традыцыі і перамыванне костак штучным каштоўнасцям. Разбураннне рамана як класічнай буйной формы. Трынаццаць частак твора «Замак пабудаваны з крапіві» – гэта, з аднаго боку, кампіляцыя асобных занотовак, замалёвак, казак, журналістыкі і bog ведама чаго, з другога – цэласны тэкст са сваёй выразнай архітэкtonіkай. Структура прадстаўленай кнігі будзе вымагаць ад чытчу рэканструкцыі ўласных эмоцыяў і досведу. Перадусім раман Змітра Вішнева можа выклікаць абурэннё або захапленне, але не абыякавасць. Рэкамендуецца ўсім аматарам прыгодаў.

Календа Сяргей. Помнік атручаным людзям: апавяданні, мініяцюры. – Мінск: Галіяфы, 2009. – 188 с. – (Другі фронт мастацтваў).

Дэбютная кніга Сяргея Календы «Помнік атручаным людзям» пераносіць чытчу ў туго гарадскую прастору, якая, з аднаго боку, усім нам добра вядомая, а з другого

га – хавае ў сваіх завулках і закутках зусім іншы свет, які, раскрываючыся, часам шакуе і правакуе, а часам прымушае паспачуваць і задуманаца. На самой справе, гэта кніга пра канатаходцаў жыцця, якія балансуюць на мяжы паміж...

Ахроменка Уладзіслаў, Клімковіч Максім. Праудзівая гісторыя Кацапа, Хахла і Бульбаша: апокрыф-правакацыя. – Мінск: Галіяфы, 2009. – 142 с.

«Праудзівая гісторыя Кацапа, Хахла і Бульбаша» – пародыя на афіцыйную мінуўшчыну трох спадкемцаў міфалагічнай істоты Homo Slavianikus'a, у якой дастаткова выразна прачытаеца гісторыя трох сусветна знаных народаў. Асобныя гістарычныя падзеі – закалоты, змовы, замірэнні і аншлюсы – наўмысна падаюцца ў перакрученай, прынцыпова нязвыклай для чытача трактоўцы. Гісторыя трох народаў паслядоўна выкладаецца «ад дагістарычных часоў і да будучых эпох», і з гэтае прычыны тэкст можа прэтэндаваць на пэўную эпічнасць.

Дубавец Сяргей. ЯК? Азбука паводзінаў. – Радыё Свабодная Эўропа /Свабода, 2009. – 252 с.

Бадай, гэта найбольш «сістэмная» і гарманічная кніга аўтара, якая знітавалася з журналістыкі (газета і

радыё), творчасці (проза, эсэ) ды навукі (філасофія, псіхалогія, грамадазнаўства і пад.). Национальная «энцыклапедыя паводзінаў» прапануе адказы на тое, «як бараніца і галасаваць, дараваць і любіць, сябраваць і хітраваць».

Атрымаўся двухбаковы падарунак на 50-гадовы юбілей аўтара – кніга, якая, паводле прызнання Аляксандра Лукашку, «замест дубовых запытуў «хто вінаваты?» і «што рабіць?» задае магічнае і музычнае, такое неістотнае і біблейнае, галоўнае для свабоды, вайны і кахання пытанне – «як?».

Хадановіч Андрэй. Несыметрычныя сны. – Мінск: Логвінаў, 2010. – 120 с.

У новай кнізе Андрэя Хадановіча сабраныя вершы, напісаныя з большага ў 2008 – 2009 гадах. Некаторыя тэксты былі напісаныя раней, але не ўваходзілі ў папярэдняй кнігі аўтара. У зборнік уключаная таксама драматычна паэма «Дзяды». Да кнігі далучаны дыск з 13-цю тэкстамі ў аўтарскім чытанні і музычнай аранжыроўцы Дзмітрыя Дзмітрыева.

■ 3 ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«Дух займае, калі думаеш, колькі нам трэба зрабіць»

Уладзімір Арлоў атрымаў прэмію «Еўрапейскі паэт свабоды». Цырымонія ўганаравання праішла ў Гданьску. У журы конкурсу «Еўрапейскі паэт свабоды» былі вядомыя польскія інтэлектуалы: выдавец Кшиштоф Чыжэўскі, рэжысёрка Агнешка Холанд, пісьменнік Павел Голе, аўтарка культаўага раману «Расійска-польская вайна» Дарота Маслоўска, перакладчык Анджэй Ягайдзінскі... Кіраваў журы адзін з найбліжэйшых паплечнікаў легендарнага Екы Гедройца, прафесар Кшиштоф Помян, які прыехаў у Гданьск з Парыжа.

Уладзімір Арлоў атрымаў прэмію за кнігу вершаў «Паром праз Ламанш» – яна ў арыгінале выйшла ў 2007 годзе ў выдавецтве «Логвінаў». На польскую мову гэты зборнік, выпушчаны ў свет гданьскім выдавецтвам Slowo/Obraz/Terytoria, пераклаў Адам Паморскі, які ўваходзіць у эліту польскіх перакладчыкаў. Ягонымі кансультантамі выступілі беластоцкая літаратурка Міра Лукша і Лявон Баршчэўскі.

– Спадар Уладзімір, скажыце колькі словаў пра саму цырымонію...

– Фінал праходзіў у форме гала-канцэрту, які адбыўся ў тэатры «Выбіжэжэ». На цырымоніі прысутнічалі дыпламаты краін-спаборніц. Дарэчы, наконт наяўнасці прадстаўнікоў беларускай амбасады нічога дакладна сказаць не могу: яны сябе, як кажуць, не абазначылі.

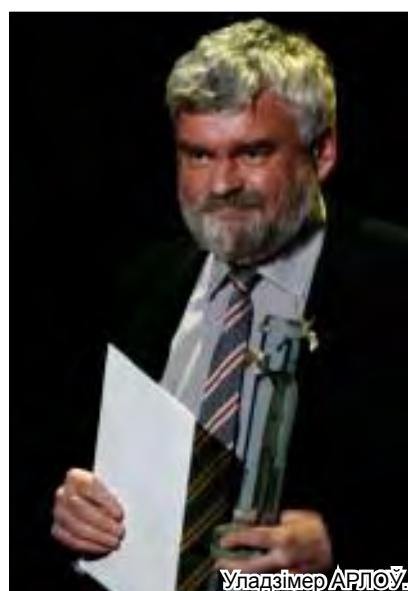
На вечары самім паэтам і перакладчыкам чытаць вершы не даверылі: за іх гэта рабілі музыкі і акторы пад акампанемент сучаснай музыкі.

– Наколькі нашу літаратуру ведаюць у Польшчы?

– Мне даводзілася шмат гаварыць пра імёны сваіх калегаў ды іх творы і апавяданцы пра беларускую літаратуру ўвогуле. На сустрэчах з чытачамі, кале-

гамі і журналістамі шматкроць гучалі пытанні кшталту «Назавіце, калі ласка, самых значных або самых папулярных літаратаў Беларусі». Шмат распытвалі пра пераклады на беларускую з польскай. Тут нам сапраўды ёсьць чым ганарыцца. Толькі за апошнія гады выйшлі па-беларуску творы Чэслава Мілаша, Збігнева Герберта, Паўла Голе, Рышарда Капусцінскага, Канстанты Ільдэфанса Галчынскага, Рафала Ваячка...

Але я бясконца далёкі ад нейкай эйфарыі. Дух займае, калі думаеш, колькі нам трэба зрабіць, каб, напрыклад, у Іспаніі не моршчылі лоб, успамінаючы, дзе гэта знаходзіцца нашая краіна, не кажучы ўжо пра веданне яе літаратуры. Гуляючы па вулках Варшавы і Гданьска, я з добрай зайдрасцю пазірую на назывы

Уладзімір АРЛОЎ.

ўстановаў, якія прапагандуюць у Польшчы французскую, нямецкую, румынскую, славацкую культуры...

Асабіста мне пашэнціла – я меў такога выдатнага перакладчыка, як Адам Паморскі, але трэба, каб у Беларусі была створана адмысловая культурная ўстанова, якая б займалася прасоўваннем беларускай культуры і літаратуры за мяжой.

Паводле
«Нашай Нівы»

■ НАВУКА/ПУБЛІЦЫСТЫКА/ДАВЕДНІКІ

Гардзіенка Наталля. Беларусы ў Вялікабрытаніі. Пад рэд. А. Гардзіенкі. – Мінск: Медысонт, 2010. – 620 с. – (Бібліятэка Бацькаўшчыны; кн. 18).

Гэтая кніга, 18-я ў серыі «Бібліятэка Бацькаўшчыны», прысвяченая мінулагу і сучаснасці беларускай дыяспары ў Вялікабрытаніі. Аўтар разглядае гісторыю беларуска-брытанскіх контактаў, перадумовы прыезду беларусаў у гэту краіну ў 1940-я, працэс стварэння і дзейнасць нацыянальных арганізацый розных напрамак.

Кніга Наталлі Гардзіенкі – гэта сапраўдная энцыклапедыя беларускага жыцця ў Вялікабрытаніі. Аднак гэтая энцыклапедыя напісаная так, што пачытаць яе цікава будзе не толькі навукоўцам, але і ўсім, хто цікавіцца айчыннай гісторыяй, беларускай прысутнасцю ў свеце і любіць чытаць пра вандроўкі. Да слова пра вандроўкі, кніга «Беларусы ў Вялікабрытаніі» можа з поспехам выкарыстоўвацца ў якасці турыстычнага дапаможніка тымі, хто збярэзца ў падарожжа на Брытанскія высipy. У канцы кнігі змешчаны даведнік па беларускіх мясцінах у Вялікабрытаніі.

Сасноўскі Зміцер. Гісторыя беларускіх музычных уплыву. – Мінск: Медысонт, 2009. – 140 с.

Кніга прысвяченая ўплыву беларускай музыкі на музычнае мастацтва блізкіх і далёкіх суседзяў, а таксама яе прысутнасці ў свеце. Разглядаецца творчасць кампазітараў беларускага паходжання за мяжой і іх еўрапейскае прызнанне (Міхал Клеафас Агінскі, Станіслаў Манюшка, Напалеон

Орда ды іншыя), уключэнне беларускіх народных мелодыяў у творы вядомых кампазітараў (Людвіг ван Бетховен, Фрыдэрык Шапэн, Мадэст Мусаргскі, Пётр Чайкоўскі), пашырэнне ў замежжы беларускіх нотных матэрыялаў. Чытач знайдзе цікавыя звесткі пра навучанне ў Беларусі замежных музыкаў і музычнае жыццё беларускай эміграцыі ў ХХ ст.

Ліс Арсенъ. *Gloria victis!* Збор твораў. – Мінск: Логвінаў, 2010. – 574 с. – (Кнігарня «Наша Ніва»).

У кнізе можна знайсці артыкулы, кароткія манаграфіі і нарысы, прысвяченыя жыццю людзей, што распрацоўвалі нацыянальную беларускую канцэпцыю, – Аляксандра Уласава, Браніслава Тарашкевіча, Аркадзя Смоліча, Тамаша Грыба, і шматлікіх іншых.

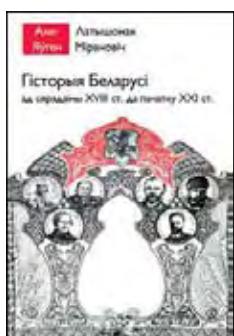
Аўтар не абмежаваўся гісторыкамі, палітыкамі і пісьменнікамі. «*Gloria victis!*» – кніга таксама і пра мастакоў ды беларускую літаратуру ў Польшчы. У прыватнасці, чытач можа знайсці тут артыкулы аб лёсах Максіма Танка, Язэпа Драздовіча, Паўла Южыка.

Кароткі нарыс беларускага пытання. – Мінск: Логвінаў, 2009. – 396 с. – (Кнігарня «Наша Ніва»).

У канцы 20-х гадоў мінулага стагоддзя ўсім было зразумела, што з беларускім рухам варта лічыцца. І выбудоўваць свою палітыку з аглядкай на шматлікія беларускія асяродкі. А каб гэта рабіць, трэба было мець добрае ўяўленне аб Беларусі. Гэтага якраз і бракавала. Таму ў 1928 г. у Варшаве выйшла кніга «Кароткі нарыс беларускага пытання», прызначаная для службовага карыстання агентамі польскіх спецслужб.

Так склалася, што гэтая кніга з'яўляецца найбольш поўным зборам дакументаў, фактаў і матэрыялаў па гісторыі беларускага нацыянальнага руху таго перыяду. «Кароткім нарысам беларускага пытання» карысталіся пры напісанні сваіх прац беларускія гісторыкі Польшчы. У бібліятэках Масквы, Беластока і Варшавы захавалася некалькі асобнікі згаданай кнігі. Па-беларуску яна ўпершыню з'явілася на старонках часопіса «ARCHE». Дагэтуль невядома, хто з'яўляецца аўтарам «Кароткага нарысу беларускага пытання».

Латышонак Алег, Мірановіч Яўген. Гісторыя Беларусі ад сярэдзіны XVIII ст. да пачатку XX ст. – Вільня: Інстытут беларусістыкі; Беласток: Беларускае гістарычнае таварыства, 2010. – 368 с.

Этая кніга – пераклад з пэўнымі ўдакладненнімі і дапаўненнімі польскамоўнага падручніка, створанага ў 2002 г. аўтарамі – беластоцкімі беларусамі, адпаведна з зацверджанай Міністэрствам нацыянальнай адукацыі Польшчы праграмай вывучэння беларускай і рэгіянальнай тэматыкі ў якасці дадатку да праграмы вывучэння гісторыі ў пачатковых і сярэдніх школах у быльш Беластоцкім ваяводстве. Хоць асноўнай мэтавай аўдзялкі дадзенага падручніка з'яўляліся беларусы, якія сёння жывуць у Польшчы, цікавасць яна ўяўляе і для жыхароў метраполіі, г. зн. Рэспублікі Беларусь. Ужо ў самым пачатку кнігі, ва ўступе, аўтары задэкларавалі, што будуць «адстойваць перш за ўсё беларускі, а не польскі пункт гледжання на гістарычныя падзеі, але без празмернага шанавання беларускіх гістарычных міфаў».

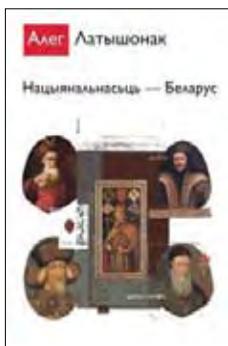

Латышонак Алег. Беласток – Палацак. – Вільня: Інстытут беларусістыкі; Беласток: Беларускае гістарычнае таварыства, 2010. – 230 с.

У кнігу ўвайшлі выбраныя публіцыстычныя артыкулы, напісаныя аўтарам на працягу амаль 30-ці гадоў – з пачатку 1980-х да 2008 г. – пра жыццё беларусаў Беласточчыны, пра паездкі на Беларусь, пра становішча беларускай эміграцыі, пра падзеі сусветнай важнасці, пабачаныя вачымі прадстаўніка беларускай

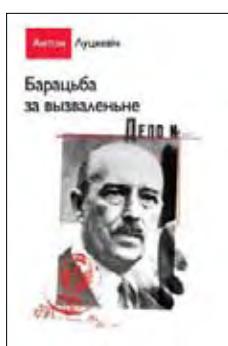
■ НАВУКА/ПУБЛІЦЫСТЫКА/ДАВЕДНІКІ

нацыянальной меншасці ў Польшчы. Адпаведна з гэтым, усе матэрыялы, змешчаныя ў кнізе, згрупаваныя па 4-х асноўных раздзелах: «Пра Беласточыну», «Пра Беларусь», «Пра беларусаў у свеце» і «Пра белы свет». Завяршаецца зборнік тэкстам «Доўгае вяртанне ў Палацак», бо гэты горад, паводле словаў аўтара, «па-за часам і прасторай, ён адначасова пачатак і мэта беларускага шляху».

Латышонак Алег. Нацыянальнасць – Беларусь. – Беласток – Вільня: Інстытут беларусістыкі, Беларускае гістарычнае таварыства, 2009. – 558 с.

У другой запар беларускамоўнай кнізе беларускага гісторыка з Беластоку Алега Латышонка (папярэдній быў зборнік «Жайнеры БНР») сабраныя пад адной вокладкай асноўныя напісаныя ім творы, датычныя розных пытанняў беларускай гісторіі ад свойствай старожытнасці і амаль да нашых дзён. Як адзначае сам аўтар у прадмове, яму здаўна не давала спакою пытанне «Адкуль пайшла беларуская зямля?», і ён імкнецца даць на яго адказ. Большую частку аб'ёму кнігі займае фундаментальная праца «Ад белых русінаў да беларусаў: ля вытоку беларускай нацыянальнай ідэі», якая была габілітацыйнай працай аўтара, выйшла па-польску ў 2007 годзе і ўпершыню перадрукоўваецца па-беларуску ў гэтым выданні. Рэшту кнігі склалі разнастайныя паводле аб'ёму і жанру артыкулы, прысвечаныя гісторыі Беларусі.

Луцкевіч Антон. Барацьба за вызваленне. – Вільня: Інстытут беларусістыкі, 2009. – 670 с.

Гэтая кніга з'яўляецца лагічным працягам папярэдніх выданняў твораў Антона Луцкевіча: «Да гісторыі беларускага руху» (Мінск, 2003) і «Выбраныя творы: Проблемы культуры, літаратуры і мастацтва» (Мінск, 2006).

Укладальнікам як папярэдніх, так і гэтага выдання з'яўляецца найбольш аўтарытэтны на сёння беларускі даследчык жыцця і творчасці Антона Луцкевіча Анатоль Сідарэвіч. Ніводзін з твораў, якія ўвайшлі ў папярэдняе выданні, у дадзенай кнізе не дублюецца, а асноўныя змест складаю грамадска-палітычная публіцыстыка Луцкевіча, напісаная на працягу яго актыўнай дзейнасці ў якасці беларускага палітыка і публіцыста ў 1906 – 1939 гг.

Нікалаеў Мікола. Беларускі Пецярбург. – Санкт-Пецярбург, 2009. – 536 с.: іл.

Кніга апавядае пра жыццё і дзейнасць выхадцаў з беларускіх земляў у Санкт-Пецярбургу на працягу больш як 300 гадоў. Раздзелы згрупаваныя па храналогіі, а таксама прафесійнай прыналежнасці больш як 2000 выдатных і ардынарных асобаў. У гістарычнай частцы свайго апо-

вядання аўтар прыходзіць да высновы, што Пецярбург XIX стагоддзя, з'яўляючыся па колькасці жыхароў беларусаў самым вялікім у свеце гарадскім паселішчам, выконваў функцыю культурнай і адміністратыўнай сталіцы Беларусі.

Кніга адрасавана шырокаму колу чытачоў, якія цікавяцца гісторыяй і культурай беларускага народа, гісторыяй, культурай і этнографіяй шматнацыянальнага Санкт-Пецярбурга.

У кнізе надрукаваныя артыкулы, што рыхтаваліся цягам апошніх дваццаці гадоў. У матэрыялах разглядаюцца самыя розныя творчыя постаці – паводле ўзросту і эстэтычных погляду. Фактычна, перад чытачом вымалёваецца своеасаблівы культурны ландшафт.

Славацкая мова належыць да ліку заходнеславянскіх. Беларусу яна не будзе здавацца чужой. Больш за тое, уважлівы погляд на славацкую і беларускую мовы, гісторыю іх развіцця і сучасны стан здольны выявіць шэраг падабенстваў на самых розных узроўнях.

Ідыш-беларускі слоўнік. З прыказкамі, прымоўкамі, прыгаворкамі, выислоўямі, фраземамі, параўнаннямі, зычэннямі, вітаннямі, дражнілкамі-кепікамі, праклёнамі, загадкамі, скорагаворкамі, каламбурамі, цытатамі з жыдоўскіх песень, анекдотаў, і літаратурных твораў / Сабраў і пераклаў на беларускую Аляксандар Астравух. – Мінск: Медысонт, 2008. – 928 с.: іл.; у супервоклі.

У новым «Ідыш-беларускім слоўніку» змешчаная лексіка найбольш вядомых ідыш-слоўнікаў (аўтары: А. Гаркаві, Г. Страк, Ю. Марк, У. Вайнрайх, Н. Стучкоў, Р. Лёцш, Э. Фальковіч, Ш. Рохкінд, Г. Шкляр, Ш. Плаўнік, Н. Рубінштайн, І. Бернштайн, Ш. Бастомскі, І. Гуры, І. Ніборскі і інш.), апрача таго, частка неапублікованых фразеалагічных матэрываў з архіва Ш. Рохкінда і В. Сосенскага, а таксама жывая лексіка ідышу. У слоўніку блізу 25000 слоўных артыкулаў, 50000 словаў, больш за 5000 прыказак і прымавак, вялікая колькасць ідышёмаў і цытатаў з літаратурных твораў і жыдоўскіх песень, анекдотаў, блаславенні і праклёны, кароткая этымалогія словаў, а таксама аднакарэнныя словаў, сінонімы і антонімы да словаў семіцкага паходжання. Апроч таго, ва ўступных артыкулах і ў дадатку шырокая разглядаецца агульны беларуска-жыдоўскі мовны і музичны фальклор. Слоўнік прызначаны для ўсіх, хто цікавіцца гісторыяй Беларусі і яе дзвюма дзяржаўнымі мовамі: беларускай і ідышам.

Расійскі клапан у беларускім сэрцы

Эва Томпсан. Песняры імперыі: Расійская літаратура і каланіялізм. Пер. з англ. Т. Нядбай. – Мінск: Медысонт, 2009. – 382 с.

Палітычна мапа свету не мае сумневаў у тым, што Рэспубліка Беларусь – суверэнная незалежная дзяржава. Аднак нягледзячи на фармальную незалежнасць Беларусь дагэтуль застаецца ў сферы інтэлектуальных і культурных (а зрешты, і палітычных) уплываў Расіі. Самі таго не ўсведамляючы, мы глядзім на свет і сябе ў ім чужымі вачымі, з чужое званіцы – бачым не тое, якім мы ёсць насамрэч, а тое, што выгадна і зручна бачыць у нас іншым.

Якім чынам Расіі ў сваіх тэкстах удалося стварыць уласны вобраз (часта беспадстаўна ідэалізаваны) і як яна здолела навязаць гэты вобраз свайму народу, каланізаваным народам, а таксама іншым народам свету? Як хлусня і міфы становіліся праўдай, а праўда набывала абрсы міфу? Што яднае Маскоўскую дзяржаву, Расійскую імперыю, Савецкі саюз і Расійскую Федэрацию?

Як сталася так, што гістарычна Беларусь у параўнанні з Расіяй была на больш высокім узроўні развіцця, аднак нават рэтраспектыўна ўспрымае сябе як «адстадую»? Якім чынам Беларусь апынулася ў гэтай сённяшніяй багне, не толькі эканамічнай, але і інтэлектуальнай, відавочнай на прыкладзе гуманітарных навук?

Імперыі прэтэндуюць на цывілізацыйную насць, менавіта гэта фармуе іх пачуццё перавагі і адпаведна паблажлівае стаўленне да калоніяў, аднак Москва прыносіла заваяваным краінам у падарунак не святло розуму і не дабрабыт, а руйны – ва ўсіх сэнсах.

Імперскасць – не ўнікальная расійская хвароба, на яе перахварэла, напрыклад, і Заходняя Еўропа, якая, аднак, здолела ўсвядоміць свае каланіяльныя грахі. Але якім чынам Расіі ўдалося ўнікнуць той крытыкі і самакрытыкі, з якой прыдзірліва аглядалі сябе заходнеўрапейскай грамадствы? Чаму ўсякая крытыка Расіі адразу залічваецца да русофобіі? Адказы на гэтыя і іншыя пытанні можна знайсці ў кнізе Эвы Томпсан.

«Русская литература» – абавязковы прадмет, які ў нашых школах і ўніверсітэтах часта лічыцца больш важным за літаратуру беларускую. Па сутнасці, гэта тая літаратура, на якой мы выхоўваемся і – што ўжо горш – яе схемы (якія дэканструюе Томпсан) засвойвае нашая свядомасць. Няблага было бы ведаць і ўсведамляць гэтыя схемы – схемы, якія абгрунтоўваюць і дазваляюць панаванне Расіі над яе «меншымі братамі» і «дзікімі, драпежнымі ды неразумнымі суседзямі».

Аўтарка колькі разоў наўпрост і ўскосна прагаворвае – даследаванне не аспрэчвае ані велічы, ані значнасці расійскай літаратуры, а толькі дадае яшчэ адно вымярэнне да яе разгляду і аналізу. Кніга Томпсан не абвяргае ранейшых даследаванняў, а толькі дапаўняе іх, дазваляючы з'явіцца тое, што было скавана між радкоў і не адразу кідалася ў очы чытачам, аднак уздзеянчала на іх свядомасць.

З аднаго боку, гэтая кніга – пра Расію, дакладней – пра той расійскі імперскі дыскурс, які цягам некалькіх стагоддзяў выяўляўся і транслюваўся галоўным чынам у літаратуры, але таксама і у гісторыяграфіі, літаратуразнаўстве, публіцыстыцы. З іншага боку, гэтая кніга пра нас – пра тых, хто трапіў пад раз-

дачу, пра тых, на каго была скіраваная імперская палітыка і каланізацыя: пра расійскую калонію, былья і існыя – Беларусь, Украіну, Польшчу, Сібір, Сярэднюю Азію... Быць палітычнай правінцыяй іншай дзяржавы – гэта, безумоўна, непрыемна, але гэта сітуацыя відавочная і празрыстая, а таму больш або менш лёгка вырашальная. Знаходжанне пад культурным і інтэлектуальным уплывам іншай сілы – сітуацыя, якая больш складана дыягназуецца і яшчэ цяжэй пераадоляваецца і лекуецца. І нават калі залежнасць мінае, шнар застаецца.

Аднак усведамленне сваіх праблемаў – гэта палова шляху да іх вырашэння. А на гэтых шляхах і выводзіць свайго чытача кніга Эвы Томпсан «Песняры імперыі...» – кніга, што не перакладалася на расійскую мову і наўрад ці ў найбліжэйшай будучыні будзе перакладзеная. Вось жа – беларусы маюць рэдкую мажлівасць раней за ўсходняга суседа пазнаёміцца з даследаваннем, што ўваходзіць у корпус тэкстаў, без якіх складана ўявіць сучасную гуманістыку. Навуковае выданне, што будзе карыснае філолагам, філософам, гісторыкам, культуролагам, даступнае таксама і не-навукоўцам, бо напісане жывой мовай і пра добра знаёмыя і блізкія ўсім нам рэчы.

Таццяна Нядбай

I здараеца цуд...

Леанід Дранько-Майсюк.
Анёлак і я. Мінск, Галіяфы: 2009.

Проза гэтага паэта напоўненая пазітівізмам, як чисты ручай – сонечнымі святынямі. Пранізлівая, мудрая, з закаханасцю ў свет і настальгіяй па дабрыні. Кожную фразу можна смакаваць, нібы саспелы яблык, разглядаць, як пярэстую цветку, улоўліваць у ёй адценні, як у бягучай вадзе. Паэт Леанід Дранько-Майсюк тлумачыць у прадмове, што натхняўся творчасцю Міхася Стральцова, аўтара дзівоснага апавядання «Смаленне вепру», у якім, нягледзячы на назоў, няма нічога brutальнага, але шмат пазітіўнага.

Рэфлексіўная і проза Дранько-Май-

сюка. Вы даведаецеся пра яго няверную закаханую Н – «касметычным шэдэўру з нябесна-смарагдавымі вачымі». Пройдзецце па старажытных вуліцах Мінска: «Нервы трэба лячыць птушынімі спевамі, а ў Мінску птушак можна пачуць толькі ў ціхіх завулках». Пазнаёміцесь з вулічным музыкам, які лічыць, што «іграць без фрака – усею роўна што карціну выстаўляць без рамы». А потым у ганчарным горадзе Р. сустэрнене дзіўнага хлопчыка, якога клічуць Анёлак. Ен сядзіць над ручаем і чакае, калі прыплыве стронга, бо тады да яго вернецца з далёкага Кракава маці. І паэт, пашкадаваўшы хлопчыка, лепіць з хлебнага мякіша рыбіну і пускае яе па плыні. І здараеца цуд...

А галоўны цуд – як у мініяцюрнай кніжачцы вельмі сімпатычнай серыі выдавецтва «Галіяфы» змясцілася столькі паэзіі і жыцця, столькі Беларусі...

І калі ў вас ёсць сумненні ў тым, што ў айчыннай літаратуры з'яўляецца нешта яркае, проста пачытайце апавяданне «Анёлак і я»...

Л. Р.

■ «ДЗЕЯСЛОЎ» РАІЦЬ

Зүёнак Васіль. Паміж небам і зямлём: літаратурна-лінгвістычныя эсэ, эцюды, падарожныя нататкі. – Мінск: Беларуская навука, 2009. – 266 с.

Героі гэтай кнігі – паэты: Янка Купала, Якуб Колас, Ніл Гілевіч, Рыгор Барадулін, Генадзь Бураўкін, Але́сь Пісъмяноў, Леанід Дранько-Майсюк... А галоўная герайні – Паэзія. Кожнае эсэ Васіля Зүёнка вартае стаць раздзелам у падручніку па сучаснай беларускай літаратуры.

А некаторыя, да прыкладу «Гукаючи слова», – найпершым чытвом для пачынаючых творцаў, бо аўтар у ім даследуе «сакрэты паэтычнага майстэрства» і «этымалагічныя глыбіні слова».

Кісялёў Генадзь. Сейбіты вечнага: артыкулы пра беларускіх пісьменнікаў і дзеячаў рэвалюцыйнага руху 1863 года; Скарынаўская сімволіка: вытокі, традыцыі, інтэрпрэтацыі. – Мінск: Медысонт, 2009. – 544 с.

Здавалася б, што першым павінны былі б састарэць і адмерці створаныя ў савецкія часы гісторычныя і літаратуразнаўчыя творы. Мы ведаем, як працавалі тады

«гісторыкі і літаратуразнаўцы ў цывільнім», вычышчаючы, вынішчаючы ў артыкулах усё жывое і прайдзівае. Аднак і ў тыя гады можна было працаўца на вечнасць... Доказ тому – перавыданне твораў Генадзя Кісялёва. «Сейбіты вечнага», выдадзены ў 1963 годзе, зусім не страцілі сваёй значнасці і чытаюцца цяпер з не меншым задавальненнем і цікавасцю, як своеасаблівы «навуковы дэтэктыў» (А. Мальдзіс). Вядома, і Г. Кісялёў абвінавачвалі ў «нацыяналізме», але дапамагала яму быць патрыётам нашай зямлі і адбівача ад закіду хоць бы тое, што па пашпарце быў ён рускім і нарадзіўся ў Каломне, пад Москвой...

Ляшчун Мікола. Белая завея: вершы, паэма. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2009. – 128 с.

«Белая завея» – кніга чулая і мужнай. Зазначу: спалучэнне чуласці і мужнасці не такое ўжо і частае ў нашай пазіі» – напісаў у прадмове да зборніка Леанід Дранько-Майсюк. Наізранне дакладнае і тычыцца не толькі пазіі, а і нашага жыцця ўвогуле. Дакладнае адносна Міколы Ляшчуна яшчэ і таму, што ён працуе настаўнікам у школе, а там сёння як нідзе трэба быць чулым і мужнім. Вершы паэта, прасякнутыя любоўю да роднага краю, да мясцінай, стражаных ім пасля Чарнобыльской катастрофы, і тых, што сталі яму не проста часовым прыстанікам, а новай радзімай...

■ КАНТАКТЫ

Пададзеныя ў бюлетэні кнігі Вы можаце замовіць не-насредна ў выдаўцоў па наступных кантактах:

Кніжныя серыі:

«Бібліятэчка «Дзеяслова»,
«Кнігарня пісьменнікаў»,
«Бібліятэка «Бацькаўшчыны»,
e-mail: alemsinsk8@gmail.com,
тэл.: +375 29 396 51 73

«Гарадзенская бібліятэка»,
e-mail: dzmuchavec@gmail.com,
тэл.: +375 29 133 87 17

ІП «Логвінаў»,
e-mail: logvinovpress@mail.ru,
тэл.: +375 29 667 47 57

ПУП «Кнігазбор»,
e-mail: bknika@tut.by,
тэл.: +375 29 772 19 14

ПУП «Радыёла-плюс»,
e-mail: siuchykau@gmail.com,
тэл.: +375 29 772 29 58

СТАА «Медысонт»,
e-mail: medisont@gmail.com,
тэл.: +375 29 623 74 10

Выдавецтва «Галіяфы»,
e-mail: bashura@rambler.ru,
тэл.: +375 29 652 00 72

Выдавецтва «Лімарыус»,
e-mail: limarius@yandex.ru,
тэл.: +375 29 679 33 36

ІП «Зыміцер Колас»,
e-mail: zkolas@gmail.com,
тэл.: +375 29 623 35 65

«Кнігарня «Наша Ніва»,
e-mail: alaksandradyko@gmail.com,
тэл.: +375 29 872 26 35

ЗАСНУВАЛЬНИКІ: ГА "САЮЗ БЕЛАРУСКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ", МГА "ЗБС "БАЦЬКАЎШЧЫНА"

Інфармацыйны бюлетэнь МГА «ЗБС «Бацькаўшчына» і ГА «Саюз беларускіх пісьменнікаў».

Распаўсюджваецца на правах унутранай дакументацыі.
Наклад 299 асобнікаў. № 3, 12.05.2010.

Адказны за нумар – А. Сачанка.

Адрас рэдакцыі: г. Мінск, вул. Рэвалюцыйная, 15,
220030, тэл./факс: (+375 17) 200 70 27.

E-mail: knihanosza@gmail.com